

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

10. janúar 2023

Umsögn um frumvarp um breytingu á lögum nr. 116/2006 um stjórn fiskveiða (rafvæðing smábáta)

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi (SFS eða samtökin) hafa tekið til umsagnar frumvarp um breytingu á lögum nr. 116/2006, um stjórn fiskveiða (rafvæðing smábáta). Breytingin á að stuðla að því að eigendur smábáta eða minni fiskiskipa á strandveiðum sjái hvata til þess að fjárfesta í nýjum bátum eða skipum eða gera breytingar á bátum og skipum, þannig að þau gangi fyrir rafmagni með drifrafhlöðum í stað jarðefnaeldsneytis. Í dag eru skilyrði strandveiða m.a. að með hverjum bát sé heimilt að landa 650 kg í þorskígildum talið af kvótabundnum tegundum úr hverri veiðiferð. Með breytingunni er lagt til að þeim bátum sem knúnir eru eingöngu rafmagni verði heimilt að landa 750 kg af kvótabundnum tegundum úr hverri veiðiferð á strandveiðum í stað 650 kg.

Samtökin hafa áður gert athugasemdir við málið, þ.e. með umsögn í samráðsgátt stjórnvalda þann 8. nóvember 2022. Samtökin vísa til fyrri umsagnar samtakanna um málið og má finna hana hér meðfylgjandi. Þar kemur fram að með beitingu efnahagslegra hvata sem fela í sér flutning aflaheimilda til strandveiðiflotans á kostnað atvinnuveiða mun hins vegar hafa önnur og neikvæðari áhrif í för með sér. Í ljósi markmiða frumvarpsdraganna um að vega á móti kostnaði sem hlýst af rafvæðingu smábáta telja samtökin bæði nærtækara og skynsamlegra að hinir hagrænu hvatar felist í niðurfellingu gjalda og tolla á nauðsynlegum búnaði til rafvæðingar smábáta. Hér mætti t.d. horfa til þess að útvíkka og ganga lengra en ákvæði LXX til bráðabirgða í lögum nr. 90/2007 um tekjuskatt (hvatar til fjárfestinga), þannig að það næði til fjárfestinga í skipum sem stuðli sannanlega að samdrætti í losun.

Fulltrúar samtakanna eru reiðubúnir til að mæta á fund nefndarinnar og ræða þessar athugasemdir nánar.

Virðingarfyllst,

f.h. SFS

Heiðmar Guðmundsson, lögfr.

Fylgiskjal:

Umsögn Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi um drög að frumvarpi, dags. 8. nóv. 2022.

Reykjavík, 8. nóvember 2022

Efni: Drög að breytingu á ýmsum lögum á sviði fiskveiðistjórnunar (rafvæðing smábáta)

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi (SFS eða samtökin) hafa tekið til umsagnar drög að breytingu á lögum um stjórn fiskveiða nr. 116/2006 (rafvæðing smábáta), sem auglýst voru í samráðsgátt stjórnvalda hinn 24. október sl.

Með drögunum er lögð til breyting á lögum nr. 116/2006 um stjórn fiskveiða, sem á að stuðla að því að eigendur smábáta eða minni fiskiskipa á strandveiðum sjái hvata til þess að fjárfesta í nýjum bátum eða skipum eða gera breytingar á bátum og skipum, þannig að þau gangi fyrir rafmagni með drifrafhlöðum í stað jarðefnaeldsneytis. Í dag eru skilyrði strandveiða m.a. að með hverjum bát sé heimilt að landa 650 kg í þorskígildum talið af kvótabundnum tegundum úr hverri veiðiferð. Með breytingunni er lagt til að þeim bátum sem knúnir eru eingöngu rafmagni verði heimilt að landa 750 kg af kvótabundnum tegundum úr hverri veiðiferð á strandveiðum í stað 650 kg.

Samtökin lýsa yfir ánægju með að stjórnvöld skuli leita leiða til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og hraða orkuskiptum í sjávarútvegi. Í þessu tilviki er þó ástæða til að gjalda varhug við þeim hagrænu hvötum sem ráðgert er að beita, þar sem ásókn er þegar umfram veiðiheimildir sem ætlaðar eru til strandveiða. Ef fyrirhugað er að beita hagrænum hvötum til að innleiða orkuskipti smábáta með þessum hætti mun það fyrirsjáanlega verða til þess að auka enn frekar á þrýsting um flutning aflaheimilda til strandveiðiflotans á kostnað atvinnuveiða. Þess sjást raunar þegar merki í innsendum umsögnum vegna kynntra áforma í samráðsgátt um rafvæðingu smábáta. Þar voru höfð uppi ýmiss sjónarmið um að rafvæðing smábáta kallaði á dýrar fjárfestingar og því þyrfti að auka hagræna hvata enn frekar, þ.e. bæði lengja strandveiðitímabilið og auka veiðiheimildir umfram boðuð 100 kg. Nauðsynlegt er að girða fyrir slíka þróun, enda bæði hagkvæmara og hagstæðara út frá sjónarmiðum um byggðafestu og atvinnusköpun, að nýta aflaheimildir í atvinnuveiðum sem stundaðar eru á ársgrundvelli.

Þó að fram komi í greinargerð frumvarpsdraga, að ekki sé gert ráð fyrir að rafvæddir bátar verði margir fyrst um sinn, er nauðsynlegt að huga að því hvaða áhrif umrædd breyting getur haft til lengri tíma litið. Mikilvægt er að gæta jafnvægis á milli kerfa. Fyrir liggur að á meðan bátum fjölgar í strandveiðiflotanum, hefur skipum með úthlutað aflamark fækkað vegna niðurskurðar í aflamarki. Þetta veldur því að atvinnufiskiskip eru bundin lengur við bryggju eða ekki gerð út á fullum afköstum, á meðan látið hefur verið undan þrýstingi um auknar strandveiðar.

Á nýliðnu strandveiðisumri lönduðu strandveiðibátar í 44 höfnum. Í þessu samhengi er sérstök athygli vakin á umsögn Hafnarsambands Íslands vegna kynntra áforma um rafvæðingu smábáta í samráðsgátt, en

Þar er áhersla lögð á að hafnir munu þurfa að fjárfesta fyrir tugi milljarða króna til þess að geta byggt upp innviði fyrir orkuskipti og að slíkar aðgerðir verði að njóta stuðnings frá ríkinu. Nauðsynlegt er að skoða og meta betur þessa fjárfestingaþörf hafna með tilliti til rafvæðingar smábáta áður en lengra er haldið.

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi taka undir mikilvægi þess að finna leiðir til að hraða orkuskiptum í sjávarútvegi. Beitingu efnahagslegra hvata sem fela í sér flutning aflaheimilda til strandveiðiflotans á kostnað atvinnuveiða mun hins vegar hafa önnur og neikvæðari áhrif í för með sér. Í ljósi markmiða frumvarpsdraganna um að veða á móti kostnaði sem hlýst af rafvæðingu smábáta telja samtökin bæði nærtækara og skynsamlegra að hinir hagrænu hvatar felist í niðurfellingu gjalda og tolla á nauðsynlegum búnaði til rafvæðingar smábáta. Hér mætti t.d. horfa til þess að útvíkka og ganga lengra en ákvæði LXX til bráðabirgða í lögum nr. 90/2007 um tekjuskatt (hvatar til fjárfestinga), þannig að það næði til fjárfestinga í skipum sem stuðli sannanlega að samdrætti í losun.

Að lokum lýsa samtökin sig reiðubúin til að eiga samtal við fulltrúa ráðuneytisins til að gera nánari grein fyrir sjónarmiðum samtakanna. Samtökin áskilja sér jafnframt rétt til að koma að frekari athugasemdum á síðari stigum.

Virðingarfyllst,
f.h. SFS

Heiðrún Lind Marteinsdóttir, framkvæmdastjóri